

**Bezpečnost a
bezpečnostní prostředí.
Bezpečnostní rizika a
ohrožení**

Praxe bezpečnostního managementu

Obsah řízení bezpečnostních rizik:

- CO chránit?
 - definovat druh a hodnotu chráněného zájmu.
- před KÝM, před ČÍM chránit?
 - analyzovat bezpečnostní rizika,
 - vypracovat bezpečnostní analýzy.
- JAK chránit?
 - formulovat bezpečností koncepci a bezpečnostní politiku,
 - naprojektovat bezpečnostní systém.

Bezpečnost

Má základní význam pro:

- fungování státu,
- existenci člověka jako individua.
- Z hlediska existence a potřeb člověka je bezpečnost **druhou** z nejvíce pocítovaných potřeb

Potřeby podle A. Maslowa:

Stav bezpečnosti

Pro současnou společnost je charakteristická:

- ztráta pocitu bezpečnosti,
- vzrůst fenoménu násilí.

Vnímání zhoršování stavu bezpečnosti:

- jestli bude zajištěna **bezpečnost** (*security*) osobního majetku,
- jestli můžeme mít **jistotu** (*certainty*), že budeme mít vždy dostatek informací pro dennodenní rozhodování,
- jestli bude garantována **ochrana** (*safety*) zdraví člověka a ŽP.

Pojem bezpečnost

- z latinského **securitas** = bezpečnost, jistota, záruka, ale také duševní pokoj;
- Krátky slovník slovenského jazyka – jistota, ochrana, zabezpečení, záruka, zajištění;

Definice bezpečnosti

- stav, v kterém se daný subjekt necítí být ohrožen z hlediska své existence, zájmů, hodnot;
- souhrn opatření na zajištění vnitřní bezpečnosti a pořádku v státě.

Bezpečnost představuje...

- stav vědomí člověka, ve kterém se necítí být ohrožený,
- život bez ohrožení,
- stav bez strachu a nepokoje o sebe a druhé,
- jistotu do budoucnosti,
- absenci ohrožení zdraví, ztráty života či majetku,
- psychický stav umožňující realizaci životních cílů a záměrů.

Dimenze bezpečnosti

Vnitřní

- je založena na interpretaci vlastního stavu subjektu a schopnosti snižovat rizika, která jej mohou ohrozit,
- spočívá tedy v připravenosti a schopnosti subjektu aktivizovat se za účelem svého zachování.

Dimenze bezpečnosti

Vnější

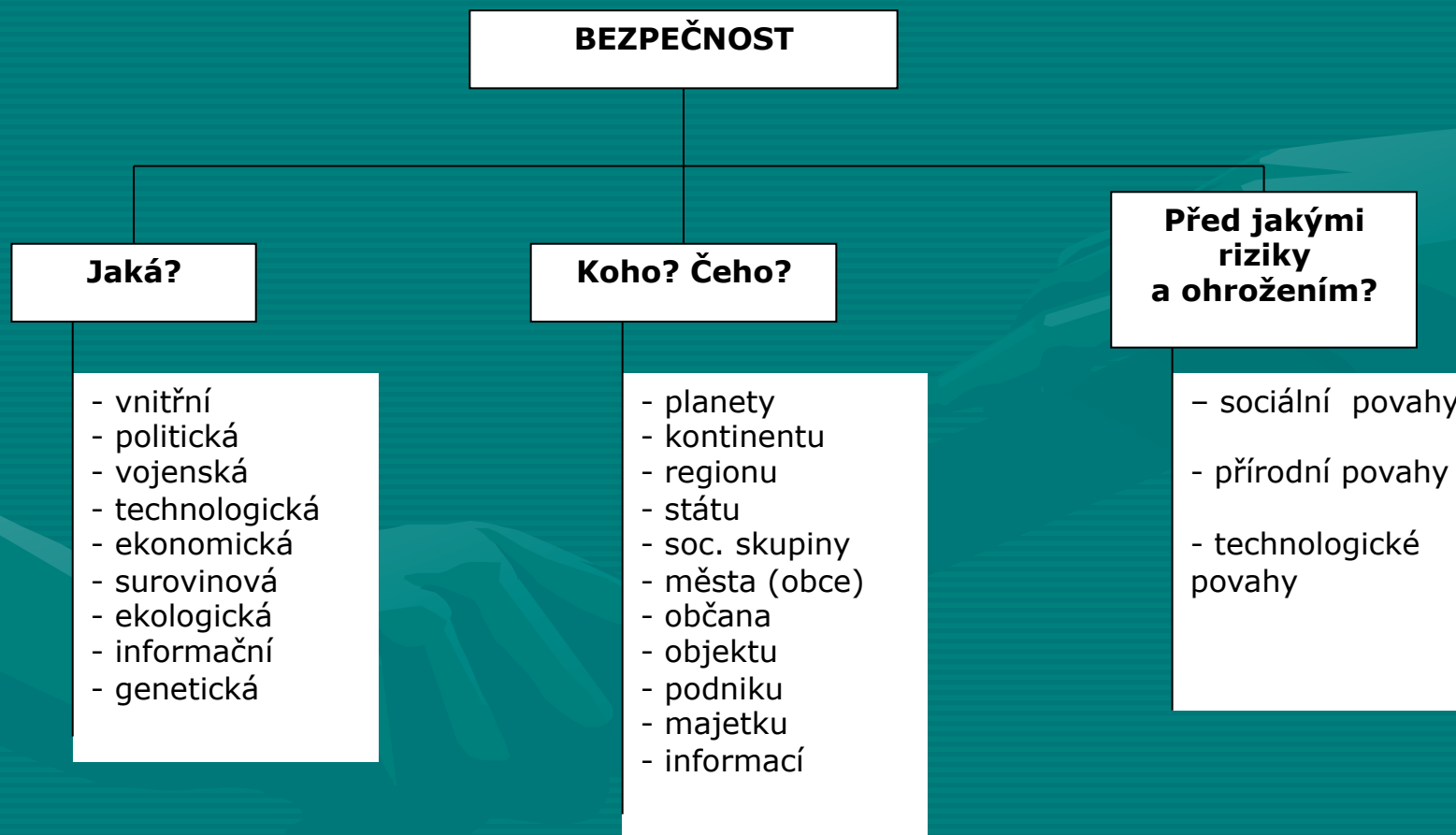
- je založena na úrovni a charakteru vnějšího ohrožení a na druhé straně na působení ochranných prvků společenského života (vojenských, politických, ...),
- spočívá tedy v připravenosti a schopnosti subjektu působit vůči objektům, které ovlivňují jeho bezpečnost, a zároveň v kvalitě subjektů schopných podílet se na zabezpečení požadované úrovně bezpečnosti

Bezpečnost v praxi

Bezpečnost obyvatel, společnosti a státu

- stav, kdy jsou odstraněny nebo minimalizovány rizika a z nich plynoucí možné ohrožení, které můžou vyústit do krizí (krizových stavů),
- stav, v kterém se daný subjekt necítí být ohrožen z hlediska své existence, zájmů a hodnot.

Možný obsah a struktura pojmu bezpečnost

Bezpečnost v praxi

- soukromé bezpečnostní služby,
- bezpečnost je ochrana života a zdraví osob, ochrana majetku všeho druhu před ztrátami, které by mohli vzniknout v důsledku nehody, krádeže, podvodu...

Bezpečnost v praxi

Americký slovník anglického jazyka:

- nezávislost od rizika nebo nebezpečí; bezpečí
- nezávislost od nejistoty, nepokoje nebo obavy; důvěrnost,
- cokoliv, co poskytuje nebo zajišťuje bezpečí,
- cokoliv, co poskytuje nebo dává záruku plnění závazku; záruka
- někdo, kdo přebírá na sebe splnění závazků jiného; ručení

Vnímání bezpečnosti

- objektivní bezpečnost – absence bezpečnostních rizik a ohrožení,
- subjektivní bezpečnost – důsledek absence vnímání bezpečnostních rizik a ohrožení (nedostatečná poznávací schopnost subjektu bezpečnosti).

Faktory bezpečnosti

- politický – stabilita státu, systému vládnutí a ideologií,
- ekonomický – zabezpečení přístupu ke zdrojům, financím a trhům,
- sociální – zabezpečení přiměřené sociální podmínky pro život člověka,
- ekologický – zachování místní a planetární biosféry jako základního podporného systému,

Faktory bezpečnosti

- informační – stupeň zachování přístupu k potřebným informačním zdrojům při současném zaručení ochrany,
- technologický – míra zachování podmínek na organizaci a řízení průmyslové výroby,
- vnitřní – zaručení bezpečnosti občanů, ochrany jejich majetku a zdraví,
- vojenský – kvalita a kvantita ofenzivních a defenzivních schopností

Prostředí ovlivňující bezpečnost

Prostředí – prostorové vymezení, ve kterém se lidé pohybují, žijí a pracují:

- přírodní,
 - umělé.
-
- vnější,
 - vnitřní.

Vnější prostředí

Záleží od charakteru chráněného zájmu:

- stát (národní bezpečnost) – světové teritorium, evropský kontinent, střední Evropa, okolí státu – **vnější makroprostředí,**
- konkrétní objekt – konkrétní lokalita, město, čtvrť apod. – **vnější mikroprostředí.**

Charakteristiky vnějšího makroprostředí

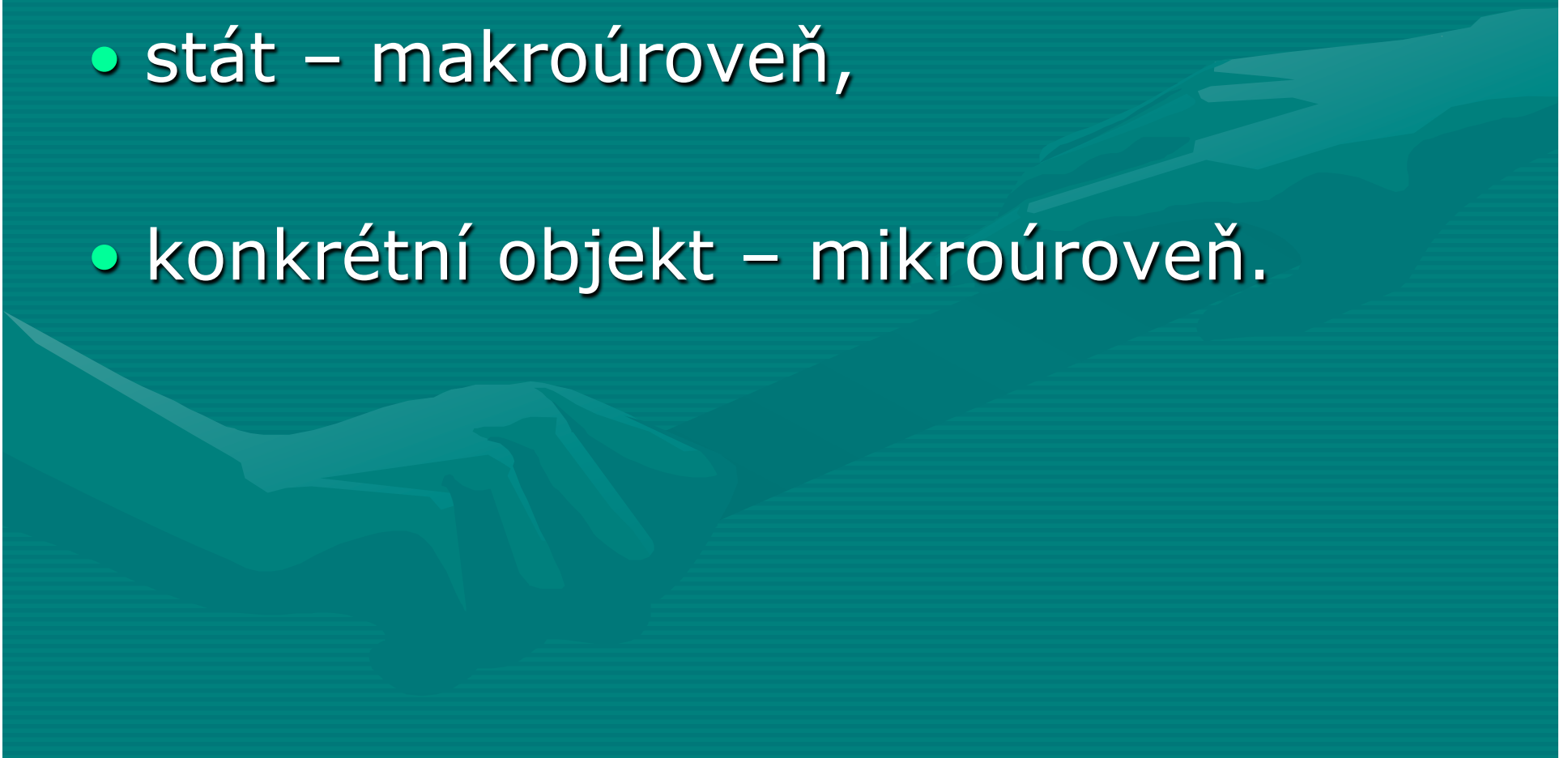
- globalizace – světový chaos, migrace, urbanizace, náboženské nepokoje, hromadění jaderných zbraní,
- nerovnoměrnost vývoje – rozdíly mezi bohatým Severem a chudobným Jihem, rozdělení světových zdrojů, populační exploze,
- zvyšující se agresivita mezinárodního terorismu.

Charakteristiky vnějšího mikroprostředí

- urbanistické – velikost území, hustota osídlení, typ zástavby...
- sociálně-ekonomické – struktura obyvatelstva, vzdělanost, stav zaměstnanosti, stav životné úrovně...
- policejně-bezpečnostní – stav a struktura kriminality, postoj obyvatelstva k páchání trestné činnosti...
- přírodně-geografické – terén, komunikace, povětrnostní podmínky...
- zdroje ohrožení – sklady NL, přehrady, vodní nádrže, vodní toky...

Vnitřní úroveň

- stát – makroúroveň,
- konkrétní objekt – mikroúroveň.

Charakteristiky vnitřního makroprostředí

- geografická poloha objektu,
- ekonomické, politické, vědeckotechnické, sociální, ekologické a jiné faktory

(sociální – struktura obyvatelstva, sociální diferenciacce obyvatelstva, nezaměstnanost, chudoba, kriminalita)

Charakteristiky vnitřního mikroprostředí

- sociální – úroveň personálního managementu, úroveň vedení lidí, úroveň starostlivosti o zaměstnance, migrace pracovníků, pracovní disciplína apod.
- fyzikální – jestli je to budova nebo stavba na bydlení, jestli je betonová nebo cihlová, jakou má polohu

Hodnocení systému ochrany objektu

- stav klasické ochrany – systém zábran, specifické nástroje a prostředky,
- stav fyzické ochrany – bezpečnostní hlídání objektu fyzickými osobami (trvalá přítomnost nebo obchůzky),
- stav režimové ochrany – posouzení systému organizačně-administrativních opatření (pohyb osob v objektu, pracovní režim, evidence vozidel, evidence návštěv),
- Použití technických prostředků ochrany – poplachové systémy, kamery.

Zranitelnost objektu

Části objektu ochrany, které:

- nezabezpečují požadovaný stupeň bezpečnostní ochrany,
- jsou slabým nebo lehce překonatelným prvkem v systému ochrany,
- vytvářejí výhodné podmínky na napadení objektu,
- zvyšují pravděpodobnost útoku a jeho úspěchu.

Kritéria na zpracování přehledu zranitelných míst objektu

- úroveň pasivní bezpečnosti stavebních prvků objektu,
- úroveň odolnosti proti vlámání,
- úroveň přelomové odolnosti úschovných objektů,
- bezpečnostní třída použitých prvků poplachových systémů,
- způsob výkonu fyzické ochrany,
- úroveň dodržování režimových opatření,
- možnosti zásahových jednotek vykonat zásah na zadržení pachatele...

Bezpečnostní rizika a ohrožení

Existence člověka od počátků je spojená s působením primárních negativních jevů:

1. přírodní pohromy a katastrofy, divá zvěř,
2. organizované násilí, vojny o suroviny, území...

ale i sekundárních negativních jevů –
důsledek lidské aktivity.

Pojem riziko

Slovník cizích slov:

- možnost ztráty, škody, zkázy.

Oxfordský slovník:

- možnost nebezpečí ztráty, zranění nebo jiných škodlivých důsledků.
- **Definice rizika:** funkce pravděpodobnosti vzniku negativního jevu a velikosti jeho důsledků.

Pojem ohrožení

- možnost aktivovat nebezpečí v konkrétním prostoru a čase,
- aktivní vlastnost objektu způsobit negativní jev.

Používání pojmů riziko a ohrožení

V společenských procesech:

- riziko (potenciální nebezpečí),
- ohrožení (aktuální nebezpečí),
- krize, krizová situace, krizový stav (reálné narušení chodu společenského systému)

Používání pojmů riziko a ohrožení

V technologických procesech:

- nebezpečí,
- ohrožení,
- riziko,
- mimořádná událost (krize, krizová situace, krizový stav).

Bezpečnostní riziko

Bezpečnostní riziko:

- pravděpodobnost, že dojde k ohrožení chráněného zájmu kriminálním činem jiných lidí a velikost možných důsledků takové události (pravděpodobnost vlámání)

Ohrožení:

- aktivizované riziko, které bezprostředně působí proti zájmům občana (vlámání nebo pokus o něj)